

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **P. J.**, zastoupeného JUDr. Davidem Černým, advokátem, se sídlem U Nádrže 625/6, Praha 8 - Kobylisy, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2009, č. j. 4 Cad 2/2009 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 6. 11. 2008, č. X, byl žalobci odňat plný invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění"), s odůvodněním, že podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ") ze dne 23. 10. 2008 již žalobce není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla žalobcova schopnost soustavné výdělečné činnosti o 15 %. Nebyla tedy splněna podmínka uvedená v § 39 zákona o důchodovém pojištění, podle které je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %.

Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalované žalobu k Městskému soudu v Praze. V žalobě napadl rozhodnutí žalované zejména proto, že vycházelo z posudku PSSZ, která jeho zdravotní stav zhodnotila tak, že pokles žalobcovy schopnosti

soustavné výdělečné činnosti je pouze 15 %. Žalobce byl dříve rozhodnutím PSSZ ze dne 10. 1. 2008, č. j. 21291/050 - 4613 - 10.1.08/25/23/Pi/1, uznán plně invalidním, neboť jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla nejméně o 66 % (konkrétně o 70 %). Dle žalobcova názoru se však jeho zdravotní stav objektivně nezměnil od doby, kdy byl hodnocen jako plně invalidní. Z tohoto důvodu také nerozumí závěrům druhého posudku PSSZ, dle něhož nemá po necelém roce nárok ani na částečný invalidní důchod. Žalobce tedy žádal o provedení důkazu znaleckým posudkem soudního znalce z oboru posudkového lékařství.

Městský soud v Praze v soudním řízení požádal Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále jen „PK MPSV v Praze“) o vypracování odborného lékařského posudku zdravotního stavu žalobce. PK MPSV v Praze ve svém posudku ze dne 19. 2. 2009 posuzovala žalobce vzhledem k profesím vydavatele a jednatele. Využila hodnocení kapitoly XV oddílu H, položky 57 písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, a konstatovala míru poklesu žalobcovy schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 5 %. Současně uvedla, že hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce o 70 % bylo v lednu 2008 použito jako hodnocení kapitoly XV oddílu H položky 1 přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995. Sb. To zejména proto, že dne 9. 2. 2008 končila žalobci podpůrčí doba dočasné pracovní neschopnosti a léčba zlomeniny se pro komplikace prodloužila. Kontrolní posouzení zdravotního stavu bylo naplánováno na říjen 2008.

Vzhledem k výše zmíněnému posudku žalobce při soudním jednání namítl, že PK MPSV v Praze opomenula hodnocení jeho zdravotního stavu vzhledem k profesi v zemědělství, kterou žalobce již nyní vykonávat nemůže. Soud tedy rozhodl s ohledem na námitky účastníků o vyžádání revizního znaleckého posudku u Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni (dále jen „PK MPSV v Plzni“), s čímž žalobce souhlasil. PK MPSV v Plzni ve svém posudku ze dne 28. 4. 2009 souhlasila s hodnocením PK MPSV v Praze a dospěla k závěru, že žalobce již není plně invalidní.

Na základě výše popsaného dokazování pak o žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 6. 2009, č. j. 4 Cad 2/2009 - 37, jímž žalobu jako nedůvodnou zamítl a konstatoval, že pokud žalovaná napadeným rozhodnutím odňala žalobci plný invalidní důchod, byl její postup správný a v souladu se zákonem.

Proti výše uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá vadu řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost. Pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí zrušit. Dále stěžovatel uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a namítá zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení. Nakonec stěžovatel uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a namítá jinou vadu řízení před soudem, jež měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel v kasační stížnosti zdůraznil, že se cítí po subjektivní stránce stále stejně, proto ani objektivně nemohlo během jednoho roku dojít ke změně hodnocení poklesu soustavné výdělečné činnosti ze 70 % na pouhých 5 %. Stěžovatel dále namítal, že Městský soud v Praze neprovedl důkaz nezávislým znaleckým posudkem. Z tohoto důvodu nemohl přezkoumat správnost posudků PK MPSV v Praze a v Plzni, které dle názoru stěžovatele nesplňují požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, a zjistit tak objektivně skutkový stav. Stěžovatel má tak za to, že bez provedení jím navrženého důkazu bylo řízení před soudem postiženo vadou, která měla za následek jednak zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, a jednak tím došlo k vadě řízení, jež měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. c/ a d/ s. ř. s).

Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pak stěžovatel spatřuje ve faktu, že správní orgán ve správním řízení porušil některá ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Konkrétně správní orgán postupoval v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, když v průběhu jednoho roku byly učiněny dva zcela odlišné závěry o zdravotním stavu stěžovatele, na základě prvního mu byl plný invalidní důchod přiznán a na základě druhého odňat. Rozporné posouzení zdravotního stavu mělo dle stěžovatele za následek nedůvodné rozdíly v rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů. Stěžovatel také namítá, že posudek PK MPSV v Plzni byl vyhotoven bez osobní účasti stěžovatele, což považuje za nesprávné a diskriminující. Konečně dle názoru stěžovatele správní orgán porušil také ustanovení §§ 3 a 52 správního řádu, protože neprovedením důkazu „nezávislým třetím“ posouzením nezjistil objektivní stav věci.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Dříve než Nejvyšší správní soud přistoupil k věcnému posouzení kasační stížnosti, zabýval se nejprve, zda kasační stížnost splňuje veškeré formální náležitosti. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody podle § 103 odst. 1 písm. b), c) a d) s. ř. s. Podmínka povinného zastoupení právním zástupcem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal kasační stížnost v rozsahu stěžovatelem uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve vyjádřil k důvodnosti kasační stížnosti z pohledu stěžovatelem uplatněných kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s. Pokud stěžovatel podřazuje nedostatky skutkových zjištění pod kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. c), pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že výhrady vůči nedostatkům skutkových zjištění v řízení před správním orgánem či soudem nezakládají zmatečnost dle § 103 odst. 1 písm. c), ale jsou podředitelné pod kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d). Co se pak týče stěžovatelovy námitky neúplného a nepřesvědčivého posouzení jeho zdravotního stavu Nejvyšší správní soud podotýká, že v přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění se zkoumá účastníkův dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav, jehož konstatování se opírá o odborné lékařské vyjádření. Přitom toto posuzování je

svěřeno zákonem č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35, publikován ve Sb. NSS 33/2003).

Výsledné posudky posudkových komisí jsou pak soudem volně hodnoceny jako důkaz v souladu s § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s § 64 s. ř. s. Úplnost posudku spočívá v tom, zda se posudková komise vypořádala se všemi skutečnostmi, které namítá stěžovatel. Přesvědčivost posudku pak znamená, že posudek je odůvodněn tak, aby byl jeho závěr přesvědčivý pro soud, který nemá odborné lékařské znalosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 6 Ads 138/2009 - 73, dostupného z www.nssoud.cz).

V tomto případě z obou posudků, jak PK MPSV v Praze, tak PK MPSV v Plzni, vyplývá, že při svém hodnocení zdravotního stavu stěžovatele vzaly na vědomí veškeré rozhodující skutečnosti o stěžovatelově zdravotním stavu vycházející z lékařské dokumentace. Ta se skládala z lékařských nálezů spisové dokumentace PSSZ, zdravotní ortopedické dokumentace z fakultní nemocnice Na Bulovce v Praze, a také ze stěžovatelem k žalobě doložených lékařských nálezů. Na základě námitky stěžovatele u soudního jednání pak PK MPSV v Plzni doplnila rovněž hodnocení zdravotního stavu stěžovatele vzhledem k profesi dělníka v zemědělství.

Co se týče úplnosti a celistvosti posudku PK MPSV v Plzni jako důkazu nemohla tak Městskému soudu v Praze vzniknout pochybnost o objektivnosti zjištěného skutkového stavu, a to i vzhledem k tomu, že posudkové závěry PK MPSV v Praze a PK MPSV v Plzni se ve svých závěrech shodují a shodně určují procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele na 5%. Nebylo tak důvodu, aby městský soud nechal vypracovat další posudek tentokrát od nezávislého soudního znalce, jak navrhoval stěžovatel. Za této situace nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit argumentu stěžovatele, že nelze bez „nezávislého třetího posouzení“ objektivně zjistit stav věci. Provedení tohoto důkazu znaleckým posudkem pak zcela správně považoval Městský soud v Praze za nadbytečné, což řádně odůvodnil.

Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že přesvědčivost posudků použitých jako důkazů v soudním řízení je dána až v případě, kdy se PK MPSV v Praze a PK MPSV v Plzni vypořádají s odlišným stanoviskem PSSZ z ledna 2008 ohledně procentuelního vyjádření stěžovatelovy schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 4 Ads 14/2009 - 37, dostupného na www.nssoud.cz, vyplývá: *„Rozhoduje-li správní orgán o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na základě kterých mu byla dávka přiznána*.“

Dle názoru Nejvyššího správního soudu se však obě posudkové komise řádně vypořádaly s tím, proč již stěžovatel není plně invalidní. Popsaly, že v lednu 2008 byl hodnocen pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 70 % z důvodu nezhojené

zlomeniny holenní kosti. Stěžovatel byl po úrazu v dlouhodobé pracovní neschopnosti a podpůrčí doba této neschopnosti již končila. Léčba se pro komplikace prodloužila a stěžovatel měl ještě podstoupit rehabilitaci. Z tohoto důvodu byla využita plná invalidita jako podpůrné hodnocení stěžovatelova zdravotního postižení. Kontrola zdravotního stavu byla stanovena na říjen 2008. V posudku PSSZ ze dne 23. 10. 2008 bylo poté zjištěno, že je zlomenina zhojena a míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti odpovídá již pouze 5 %.

Rovněž Městský soud v Praze ve svém odůvodnění stěžovateli vysvětlil, že obě posudkové komise zdůvodnily, jak byl postupně stěžovatelův zdravotní stav hodnocen a na základě čeho byl stěžovatel dříve posuzován jako plně invalidní. Nejvyšší správní soud proto nepochybuje o přesvědčivosti závěrů posudků PK MPSV v Praze a PK MPSV v Plzni, neboť byly náležitě a logicky odůvodněny.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledává v postupu Městského soudu v Praze jakékoli pochybení, které by bylo možno podřadit pod stěžovatelem namítanou zmatečnost spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, nebo pod jinou vadu řízení před soudem, jež by měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Dokazování v dotčeném soudním řízení bylo provedeno řádně a úplně a současně byla zachována procesní práva účastníků. Soud důkazy hodnotil každý jednotlivě a všechny v jejich vzájemné souvislosti. Důkazy poskytovaly záruku celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti. Soud provedenými důkazy dostatečně zjistil objektivní skutkový stav, aniž by mu vznikly důvodné pochybnosti, pro které by bylo nutno provést další dokazování, konkrétně nezávislý znalecký posudek soudního znalce z oboru posudkového lékařství. Vzhledem k uplatněným kasačním důvodům dle § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud tak shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Důvodnost kasační stížnosti z pohledu stěžovatelem uplatněného kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud posuzuje z hlediska, zda rozhodování správního orgánu bylo zatíženo vadou spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byla správním orgánem porušena ustanovení správního řádu.

Stěžovatel namítá, že při rozhodování správního orgánu v jeho případě vznikly nedůvodné rozdíly v rozhodování, když v lednu 2008 byl hodnocen jako plně invalidní a během jednoho roku jiná posudková komise došla k závěru, že je stěžovatel v podstatě zdráv. Proto usuzuje, že správní orgán porušil ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu.

Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že stěžovatel zcela nesprávně dotváří souvislost mezi posudkem PSSZ z ledna 2008 a posudkem PSSZ z 23. 10. 2008, když navíc první posudek ani nebyl relevantní pro rozhodnutí žalované. Vytvořenou souvislost se snaží podřadit pod právní normu obsaženou v § 2 odst. 4 správního řádu, avšak pouze účelově. Z dikce i z výkladu ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu vyplývá, že tato právní norma nedopadá na stěžovatelem namítanou skutečnost, neboť se vztahuje k situaci, kdy dva případy se shodným či podobným skutkovým stavem byly správním orgánem právně posouzeny odlišně. Stěžovatel však nezmiňuje ono další rozhodnutí správního orgánu, právně posouzené odlišně, které by zakládalo nedůvodné rozdíly v rozhodování. Pokud by chtěl stěžovatel svoji argumentaci vést tímto směrem, musel by nejdříve Nejvyššímu

správnímu soudu doložit případy, které jsou skutkově shodné nebo obdobné ve vztahu k tomuto nyní posuzovanému případu, avšak kde správní orgán právně posoudil věc odlišně a toto odlišení by ve svém důsledku bylo ku prospěchu stěžovatele.

Dále stěžovatel namítá v řízní o kasační stížnosti, že postup PK MPSV v Plzni, která hodnotila jeho zdravotní stav dne 28. 4. 2008, byl nesprávný a diskriminující, jelikož tak učinila bez stěžovatelovy osobní účasti. K tomuto Nejvyšší správní soud podotýká, že posudková komise může zhodnotit zdravotní stav stěžovatele v jeho nepřítomnosti za předpokladu, že má k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci posuzované osoby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004, č. j. 3 Ads 7/2004 - 70, dostupný z www.nssoud.cz).

S ohledem na dříve zmíněné Nejvyšší správní soud připomíná, že posudek PK MPSV v Plzni byl použit jako důkaz v soudním řízení a splňoval podmínky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti. V úvodu posudku PK MPSV v Plzni vyjmenovává, z jakých podkladů dovodila posudkový závěr. Z posudku nevyplývá, že by posudková komise cokoli z lékařské dokumentace při hodnocení nevzala na vědomí nebo záměrně opomenula, a to s přihlédnutím k faktu, že nemá povinnost v posudku výslovně zmínit každý podkladový lékařský nález a vypořádat se s ním při svém hodnocení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2010, č. j. 6 Ads 159/2009 - 61, dostupný z www.nssoud.cz). Dále PK MPSV v Plzni zahrnula, na námitku stěžovatele, do svého posudku i hodnocení zdravotního stavu stěžovatele vzhledem k profesi dělníka v zemědělství. Další námitky ohledně neúplnosti podkladové zdravotní dokumentace stěžovatel nevznesl. Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2010, č. j. 6 Ads 159/2009 - 61, dostupném na www.nssoud.cz, pak vyplývá, že je právem stěžovatele dokládat další relevantní lékařské zprávy a ne povinností posudkových komisí zjišťovat vyčerpávajícím způsobem, zda je podkladová dokumentace úplná. Z výše uvedeného Nejvyšší správní soud dovozuje, že podkladová zdravotní dokumentace byla kompletní, tudíž neúčast stěžovatele u hodnocení PK MPSV v Plzni nebyla nutná a nemohla tudíž stěžovatele nijak poškodit.

K tvrzenému porušení ustanovení §§ 3 a 52 správního řádu správním orgánem Nejvyšší správní soud konstatuje, že správní orgán má v řízení povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Zároveň není správní orgán vázán návrhy účastníků, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci (§ 52 správního řádu).

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že povinnost správního orgánu zjišťovat stav věci neznamená nutnost absolutně a vyčerpávajícím způsobem prošetřit skutkový stav dle zásady absolutní materiální pravdy, ale pouze zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Bezvýhradné a neustálé ověřování skutkového stavu je ve střetu se zásadou procesní ekonomie, neboť *„zásada materiální pravdy je korigována požadavkem na ekonomii správního řízení, jak je tomu v ostatních procesních předpisech. Řízení by mělo být vedeno co nejúčelněji, nejrychleji, nejjednodušeji a nejlevněji“* (důvodová zpráva k vládnímu návrh zákona, správní řád, sněmovní tisk č. 201, IV. volební období, dostupný z www.psp.cz).

S ohledem na výše uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že Městský soud v Praze na základě dvou posudků zdravotního stavu stěžovatele, které ve své vzájemné souvislosti splňují požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, dostatečně zjistil stav věci. Proto i ve vztahu k uplatněnému kasačnímu důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud dále rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. o nákladech řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Právo na náhradu nákladů však nenáleží ani žalované, ačkoliv měla ve věci plný úspěch, neboť přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je podle § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu